

Socjologia edukacji

Karta opisu przedmiotu

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Socjologia	Cykl dydaktyczny 2023/2024	
Specjalność -	Kod przedmiotu HSOCS.I2K.1583761172.23	
Jednostka organizacyjna Wydział Humanistyczny	Języki wykładowe polski	
Poziom kształcenia Studia licencjackie I stopnia	Obligatoryjność Do wyboru	
Forma studiów Stacjonarne	Blok zajęciowy Przedmioty kierunkowe	
Profil studiów Ogólnoakademicki	Przedmiot powiązany z badaniami naukowymi Tak	
Koordynator przedmiotu	Łucja Kaprańska	
Prowadzący zajęcia	Łucja Kaprańska	
Okres Semestr 2	Forma zaliczenia Zaliczenie	Liczba punktów ECTS 2
	Forma prowadzenia i godziny zajęć Konwersatorium: 30	

Cele kształcenia dla przedmiotu

C1	Celem przedmiotu jest zapoznanie studentów ze społecznymi uwarunkowaniami procesu wychowania oraz roli edukacji i jej agend w tym procesie. Zajęcia pozwolą zwrócić uwagę na zróżnicowanie środowisk wychowawczych oraz rolę różnych społeczności i instytucji w procesie upodmiotowienia jednostek.
C2	Celem zajęć jest przekazanie wiedzy nt. ważniejszych teorii edukacji, ideologii edukacyjnych jak również uświadomienie mechanizmów prowadzących do zjawiska nierównych szans w edukacji.

Efekty uczenia się dla przedmiotu

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedzy - Student zna i rozumie:			
W1	podstawowe pojęcia związane z socjologią wychowania i edukacji	SOC1A_W02, SOC1A_W03, SOC1A_W06	Udział w dyskusji, Wynik testu zaliczeniowego
W2	Teorie i ideologie wyjaśniające mechanizmy edukacji i jej miejsce w systemie społecznym	SOC1A_W03, SOC1A_W04, SOC1A_W10	Udział w dyskusji, Wynik testu zaliczeniowego
Umiejętności - Student potrafi:			
U1	Posługiwać się terminologią właściwą socjologii edukacji	SOC1A_U01, SOC1A_U03, SOC1A_U07	Udział w dyskusji, Wynik testu zaliczeniowego
U2	identyfikować oraz dokonać analizy zjawisk społecznych pozostających w związku z systemem edukacji	SOC1A_U03, SOC1A_U04, SOC1A_U07	Udział w dyskusji, Wynik testu zaliczeniowego
Kompetencje społecznych - Student jest gotów do:			
K1	zastosowania zdobytej wiedzy z relacjach społecznych	SOC1A_K02, SOC1A_K05, SOC1A_K06	Udział w dyskusji

Treści programowe zapewniające uzyskanie efektów uczenia się dla modułu zajęć

Student umie wyjaśnić zjawiska mające miejsce we współczesnym świecie, związane z tematem zajęć. Zna metody analizowania danych specyficzne dla nauczania dziedziny

Nakład pracy studenta

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane aktywności
Konwersatorium	30
Przygotowanie do zajęć	15
Egzamin lub kolokwium zaliczeniowe	2
Samodzielne studiowanie tematyki zajęć	10
Dodatkowe godziny kontaktowe	2
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 59
Liczba godzin kontaktowych	Liczba godzin 30

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Treści programowe

Lp.	Treści programowe	Efekty uczenia się dla przedmiotu	Formy prowadzenia zajęć
1.	<p>Zarys rozwoju socjologii wychowania i edukacji.</p> <p>Socjologia edukacji – przedmiot, problemy, funkcje. Socjologowie o wychowaniu (teorie: F. Znaniecki, J, Szczepański, B. Bernstein, Pierre Bourdieu, Randall Collins, St. Kowalski, Franciszek Adamski) Janusz Mariański</p> <p>Ideologie edukacyjne i ich typy</p> <p>Grupa rówieśnicza: typy grup rówieśniczych (gr. koleżeńskie, paczki, gangi, sekty) i ich wpływ na socjalizację jednostki.</p> <p>Znaczenie subkultur młodzieżowych. Samobójstwa nastolatków jako zjawisko społeczne i przedmiot zainteresowań socjologii wych.</p> <p>Szkoła w systemie edukacji: historia i funkcje szkoły, Nauczyciel i klasa szkolna: grupa i role społeczne</p> <p>Ukryty program – mechanizmy działania ukrytego programu w szkole i w środowisku pozaszkolnym, układ przestrzeni jako element działania ukrytego programu 2</p> <p>Przemoc symboliczna, problem selekcji i mit równych szans – kapitał kulturowy i przemoc symboliczna wg P. Bourdieu, teoria kodów językowych B. Bernsteina, pierwotny i wtórny efekt stratyfikacyjny R. Boudina</p> <p>Patologia zachowań szkolnych – przemoc wobec słabszych, kryzys autorytetu nauczyciela i jego konsekwencje wychowawcze</p> <p>Wychowanie w warunkach gwałtownej zmiany społecznej: totalitaryzm , rewolucja, wojna, inżynieria społeczna a edukacja</p> <p>Pedagogika alternatywna: społeczeństwo bez szkoły, home schoolling i inne formy alternatywnego edukowania.</p> <p>Kryzys społ. wychowującego, rola środków masowego przekazu w procesie socjalizacji we współczesnym społeczeństwie informacyjnym</p>	W1, W2, U1, U2, K1	Konwersatorium

Informacje rozszerzone

Metody i techniki kształcenia:

prezentacja wybranego zagadnienia na forum grupy, Wykład, Praca z tekstem przewodnim/materiałem źródłowym (Work with source text), Studium przypadku (Case study), Dyskusja, Praca grupowa

Rodzaj zajęć	Metody zaliczenia	Warunki zaliczenia przedmiotu
Konwersatorium	Udział w dyskusji, Wynik testu zaliczeniowego	obowiązkowa obecność na zajęciach, pozytywny wynik kolokwium

Dodatkowy opis

Studenci mają obowiązek przeczytać czytać zadaną na zajęcia literaturę i brać udział w dyskusji na jej podstawie

Warunki i sposób zaliczenia poszczególnych form zajęć, w tym zasady zaliczeń poprawkowych, a także warunki dopuszczenia do egzaminu

zaliczenie zgodne z regulaminem uczelni

Sposób obliczania oceny końcowej

Ocena końcowa opiera się na ocenie z kolokwium. Aktywność (5 plusów) na zajęciach podnosi o pół stopnia, referat/prezentacja o kolejne pół stopnia, przy wymaganej obecności.

Sposób i tryb wyrównywania zaległości powstałych wskutek nieobecności studenta na zajęciach

zdanie zaległości na dyżurze

Wymagania wstępne i dodatkowe

Zajęcia przeznaczone są dla studentów zainteresowanych wychowaniem i edukacją młodzieży.

Zasady udziału w poszczególnych zajęciach, ze wskazaniem, czy obecność studenta na zajęciach jest obowiązkowa

Obecność na konwersatorium jest obowiązkowa

Literatura

Obowiązkowa

1. Obowiązkowe: P. Mitkiewicz, Socjologia edukacji. PWN, Warszawa 2016 (wybrane rozdziały) . M. . Karkowska, Socjologia wychowania. Wybrane elementy, Łódź 2007 (wybrane rozdziały).
2. R. Meighan, Socjologia edukacji, Toruń 1993 L. Witkowski, Wokół teorii i praktyki rytuałów szkolnych, w: Nieobecne dyskursy cz. II, red. Z. Kwieciński, Toruń 1992, s.121-135; R. B. Woźniak, Zarys socjologii edukacji i zachowań społecznych, Szczecin 2002, s. 14-25

Dodatkowa

1. H. Mielicka, Socjologia wychowania. Wybór tekstów, Kielce 2000.

Badania i publikacje

Publikacje

1. Łucja KAPRALSKA Pokolenie podłączonych : o cechach pokoleniowych współczesnej młodzieży w kontekście użytkowania internetu // W: Czy stracone pokolenie? : młodzież i jej dylematy na początku XXI wieku / red. nauk. Piotr Długosz, Hubert Kotarski, Witold Jedynak. — Rzeszów : Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, 2014
2. Łucja KAPRALSKA Internetowy styl życia : o niektórych pozytywnych aspektach wpływu Internetu na sposób życia młodzieży uczelni akademickiej. W: Komputer - przyjaciel czy wróg? : monografia / red. nauk. Agnieszka Szewczyk ; Uniwersytet Szczeciński. Wydział Nauk Ekonomicznych i Zarządzania. Instytut Informatyki w Zarządzaniu. — Szczecin : Printshop, 2005

Kierunkowe efekty uczenia się

Kod	Treść
SOC1A_K02	Samodzielnie podejmuje poszukiwania w zakresie rozwiązywania postawionych zadań praktycznych i teoretycznych, a w razie trudności zasięga opinii ekspertów w celu rozwiązania problemów.
SOC1A_K05	Ma świadomość znaczenia analizy socjologicznej i opinii ekspertów dla rozumienia i rozwiązywania współczesnych procesów społecznych, politycznych, gospodarczych i kulturowych
SOC1A_K06	Zdaje sobie sprawę ze społecznych korzyści bycia aktywnym aktorem życia w skali lokalnej i globalnej, wykazuje motywację do zaangażowanego uczestnictwa w życiu społecznym oraz ekonomicznym wykazując się przedsiębiorczością .
SOC1A_U01	Poprawnie stosuje poznaną terminologię z zakresu socjologii i pokrewnych nauk społecznych i humanistycznych.
SOC1A_U03	Potrafi wykorzystać teorie, koncepcje i pojęcia do analizy rzeczywistości społecznej oraz umie krytycznie ocenić ich przydatność w procesie analizy zjawisk społecznych.
SOC1A_U04	Potrafi zinterpretować działania instytucji społecznych, przedstawić procesy ich przemian na tle zmian społecznych.
SOC1A_U07	Posiada umiejętność zastosowania zdobytej wiedzy do analizy przemian zachodzących we współczesnym świecie ze szczególnym względem przemian globalizacyjnych i potrafi w debacie oceniać inne stanowiska.
SOC1A_W02	Ma podstawową wiedzę o naukach społecznych i humanistycznych oraz relacjach między nimi (ekonomia, psychologia, demografia filozofia, historia, logika, politologia, antropologia).
SOC1A_W03	Zna podstawowe koncepcje teoretyczne w socjologii, zna różnice pomiędzy najważniejszymi paradygmatami analizy rzeczywistości społecznej.
SOC1A_W04	Zna główne sposoby wyjaśniania współczesnych zjawisk społecznych, jakie dominują obecnie w socjologii.
SOC1A_W06	Ma elementarną wiedzę o relacjach zachodzących między procesami, strukturami i instytucjami społecznymi oraz między ich elementami.
SOC1A_W10	Zna ogólne zależności między kształtowaniem się teorii/idei socjologicznych a zmianami zachodzącymi w społeczeństwie i kulturze.